

Україна – Можливість для підписантів Великої угоди (Grand Bargain) виконати свої зобов'язання перед місцевим керівництвом щодо реагування на кризові ситуації

З 30 червня до 1 липня керівники гуманітарних відділів організацій-донорів, спеціалізованих установ ООН та НУО зустрінуться в Женеві, щоб підсумувати успіхи у виконанні зобов'язань за Великою угодою у сфері реформування гуманітарної системи. Одним із пріоритетних зобов'язань, прийнятих в рамках Великої угоди, була підтримка національного та місцевого керівництва у реагуванні на кризу, а також забезпечення того, щоб гуманітарна реакція була „максимально місцевою, але настільки міжнародною, наскільки потрібно”. Організації-підписанти беруть активну участь у реагуванні на гуманітарну кризу в Україні. Ми бачимо, як міжнародна спільнота – донори, спеціалізовані установи ООН та НУО – працюють над тим, щоб виконати ці зобов'язання в Україні. Ймовірно, що чимало учасників зустрічі Великої угоди згадуватимуть про це, і ми це також цінимо. Але якщо дивитися у майбутнє, то місцевому керівництву не потрібна висока риторика чи визнання важливості їхньої ролі, натомість їм потрібні практичні та амбітні дії, спрямовані на підтримку їхньої діяльності. Саме тому ми акцентуємо увагу на дуже практичних кроках, яких ми очікуємо від підписантів Великої угоди, щоб підкріпити свою діяльність у напрямку місцевої гуманітарної діяльності в Україні, і ми сподіваємося, що на цій зустрічі ви надішлете потужний сигнал підтримки в цьому напрямку:

1. Донори, ООН та міжнародні НУО у своїх стратегічних документах і планах, які стосуються реагування щодо України, повинні окреслювати конкретні цілі, часові рамки та показники, щоб сприяти підзвітності щодо підтримки місцевого керівництва. У попередньому запиті на розширення гуманітарної допомоги в Україні (Flash Appeal) ООН згадувалося залучення національного та місцевого керівництва, але потрібно забезпечити більше конкретики у наступному стратегічному плані ООН. Там необхідно окреслити окремі показники за пріоритетами, які визначили місцеві суб'єкти; в тому числі це стосується забезпечення довгострокового фінансування на гнучкій основі, постійної підтримки щодо покриття накладних витрат, а також нарощування підходу до довгострокового супроводу і наставництва в аспекті посилення спроможностей.
2. Український гуманітарний фонд ООН (УГФ) повинен визначити чіткі і більш амбітні цілі щодо відсотків, які слід скеровувати безпосередньо місцевим суб'єктам, і цей відсоток повинен з часом зростати (наприклад, зрости до 70% протягом 12 місяців). УГФ повинен також прийняти нові рекомендації, які вимагатимуть, щоб місцеві партнери отримували підтримку у покритті накладних витрат навіть якщо вони є лише виконавцями-партнерами міжнародної агенції, і не варто залишати це на розсуд організації-посередника. Можна адаптувати модель програми НУО Twinning з Афганістану таким чином, щоб забезпечити краще продуманий підхід і надати ширшій низці НУО можливість бути не суб-грантоодержувачами, а мати безпосередній доступ до фінансування УГФ. Слід заохочувати додаткові об'єднані фонди чи консорціуми надавати малі гранти різним суб'єктам, які не характеризуються достатнім масштабом операцій чи систем, який є необхідним для успішного проходження процедури відбору УГФ.
3. Донори повинні визначити чіткі очікування щодо одержувачів грантів від спеціалізованих установ ООН та міжнародних НУО, а це вимагає, щоб ці установи та організації озвучили чіткий підхід, спрямований на підсилення, доповнення та підтримку – а не підрив – ролі національних та місцевих суб'єктів. Одним із ключових аспектів у цьому стосунку застосування міжнародними організаціями чіткого та одностайного підходу до партнерства і нарощування спроможностей, спрямованого на те, щоб сприяти місцевому керівництву у забезпеченні реагування. Донори повинні забезпечувати підзвітність міжнародних організацій щодо результатів в аспекті підсилення діяльності місцевого керівництва; зокрема, в аспекті підтримки місцевих НУО у переході від статусу суб-грантоодержувачів до основних грантоодержувачів, коли йдеться про фінансування з боку ООН та інших донорів.
4. Донори та міжнародні організації повинні застосувати підхід „без жалю”, який забезпечить можливість підтримувати менші національні НУО, місцеві організації та волонтерські мережі. Цей підхід спрямований на застосування пропорційного підходу до перевірок та комплаєнсу, щоб кошти могли

надходити до менших та неформальних груп і мереж, які працюють над наданням допомоги. Паспортизацію перевірок з боку деяких організацій слід масштабувати і узгодити по всьому діапазону реагування, щоб місцеві організації не були змушені проходити численні дублюючі та неузгоджені процедури перевірки, які зосереджується на одному і тому ж питанні. Такий підхід повинен супроводжуватися сталою підтримкою щодо розподілу потужностей; визнанням та нарощуванням керівних потужностей, знань і творчих способів роботи, які використовували при реагуванні місцеві суб'єкти; водночас, необхідно докладати зусиль до підсилення спроможностей (в тому числі шляхом розподілу потужностей між місцевими суб'єктами) у визначенні ділянок, де необхідні покращення для того, щоб гарантувати ефективне та підзвітне надання гуманітарної допомоги.

5. Донори та міжнародні організації повинні брати до уваги місцеве законодавство щодо оподаткування та благодійної діяльності і враховувати його при формуванні бюджету та у спілкуванні з українською владою. Національне законодавство вимагає сплати податків за надання благодійної допомоги, яка перевищує певний поріг, за відшкодування волонтерських витрат, а також документування надання благодійної допомоги, а це може виявитися складним завданням на окупованих територіях. Бажано, щоб донори та міжнародні організації застосовували спільний підхід до формування ресурсів для покриття витрат і вирішення будь-яких проблемних питань, які виникають у національній владі.
6. Усі міжнародні організації та кластери повинні схвалити Етичні рекомендації щодо найму і діяти у відповідності до таких рекомендацій, які зафіксовано у НСТ. На різноманітних зустрічах по всій Україні згадувалася погана практика в цьому плані. Приклади, коли одна міжнародна організація намагалася наймати працівників місцевих НУО, які були залучені до первинних рятувальних робіт в Ірпені та Бучі, вказують на ступінь проблемності цього питання. Етичні рекомендації щодо найму спрямовані на те, щоб припинити таку найгіршу „ковбойську” практику браконьєрства щодо працівників місцевих організацій. Донори повинні систематично забезпечувати підзвітність міжнародних організацій у цьому питанні і фінансування повинно залежати від дотримання таких Рекомендацій.
7. Донори та міжнародні організації повинні заохочувати співпрацю між урядом та громадянським суспільством на місцевому рівні і використовувати наявну співпрацю, щоб гарантувати ефективне формування програм на основі потреб та посилювати спроможності щодо реагування. Ще до вторгнення Уряд України ініціював процес децентралізації, відбувалися різні процеси, в тому числі національні НУО отримали досвід надання соціальних та публічних послуг на місцевому рівні, підтримуючи місцеву владу і навчаючи її працівників. Донори та міжнародна гуманітарна спільнота повинні сприяти співпраці між урядом та громадянським суспільством у напрацюванні рішень, які посилять системи влади на національному та місцевому рівнях, а не створюватимуть паралельні системи. Це спростить координацію, підвищить ефективність оцінки гуманітарних потреб і реалізації програм, водночас посилюючи потужність системи загалом у реагуванні на те, що, ймовірно, стане довгостроковою кризою.
8. Донори та міжнародні організації повинні забезпечити, щоб зусилля з локалізації в рамках фінансування та координації враховували різних місцевих акторів; включаючи організації, що підтримують маргіналізовані групи, враховуючи важливу роль, яку вони відіграють в охопленні тих, хто живе в найбільш вразливих умовах, та у забезпеченні дотримання критичних вимірів цієї кризи – гендеру, віку, мови та інвалідності, а також у задоволенні особливих потреб.
9. Донори та міжнародні організації повинні забезпечити системне використання місцевих мов та акцент на інклюзії при здійсненні координації у гуманітарній сфері, зокрема, на місцевому рівні. Використання місцевих мов при здійсненні координації забезпечило суттєві відмінності в плані значущого залучення місцевих працівників на сході після 2018 р. Однак у теперішньому процесі реагування не простежується жодне послідовне застосування місцевих мов під час зустрічей кластерів і в документах, і це обмежує здатність місцевих суб'єктів по-справжньому впливати на рішення.

ПІДПИСАНТИ

Благодійна організація “Мережа 100 відсотків життя Рівне” / Charitable Organization “Network 100 Percent Life Rivne”
Благодійна організація “Фонд громади Березані” / Charitable Organization “Berezan Community Fond”
HPLGBT
Громадська організація “Чарівні Руни” / NGO “Charivni Runy”
Громадська організація “Спадщина!” / NGO “Spadshchyna!”
Громадська спілка “ЕА Екосистема” / Public Union “Ecological Association Ecosystema”
Благодійна організація “Фонд громади міста Олешки ім. Софії Фальц-Фейн” Херсонщина / Charitable Organisation “COMMUNITY FOUNDATION OF OLESHKI NAMED AFTER SOFIA FALZ-FEIN”
Громадська організація “МИ РІВНІ” Буковина / NGO “WE ARE EQUAL”
CAFOD
CRS
Christian Aid
Благодійна організація “Благодійний фонд Право на захист” / Charitable Foundation “Right to Protection” (R2P)
CLEAR Global
PAX
Благодійний фонд Восток SOS / Charity Foundation East SOS
Mercy Corps
People in Need
ГО “Альтернатива” (Корюківка) / Korukivka city youth NGO “Alternative”
Фонд “Демократичні ініціативи” / Ilko Kucheriv Democratic Initiatives Foundation
Карітас України / Caritas Ukraine
Карітас Коломия / Caritas Kolomyya
Карітас Тернопіль / CARITAS TERNOPIL
Карітас Харків / Caritas Kharkiv
Карітас Бучач / Caritas Buchach
Карітас Запоріжжя / Caritas Zaporizhzhia
Карітас Волинь / Caritas Volyn
Карітас Донецьк / Caritas Donetsk
Карітас Кам’янське / Caritas Kamianske
Карітас Жовква / Caritas Zhovkva
Карітас Чортків / Caritas Chortkiv
Карітас - Житомир / Caritas - Zhytomyr
Карітас - Броди / Caritas-Brody
Карітас Хмельницький УГКЦ / Caritas - Khmelnytskyi UGCC
Карітас Волинь / Caritas Volyn
Карітас Надвірна / Caritas Nadvirna
Карітас Борислав / Caritas Boryslav
Карітас Чернівці / Caritas Chernivtsi
Карітас Київ / Caritas Kyiv